

datum
21 november 2013

Stevast Ontwikkeling
T.a.v. dhr. R. van den Brink
Postbus 685
2900 AR Capelle aan den IJssel

ons kenmerk
B2013-180

onderwerp
Rapportage FF toets
'Heer en Meester' te
Hekelingen

Akkoord: ir. J. van Goethem (adviseur Ecologie)

Paraaf:

Deze publicatie kan geciteerd worden als:

Mulderij, G. & J.F.G. Maassen. 2013. Update toetsing Flora- en faunawet in verband met de voorgenomen bouwactiviteiten op de locatie 'Heer en Meester' te Hekelingen, gemeente Spijkenisse. Rapport 2013-090, Koeman en Bijkerk bv, Haren.

Inleiding

In opdracht van Stevast Ontwikkeling te Capelle aan den IJssel, heeft Koeman en Bijkerk bv een update toetsing Flora- en faunawet uitgevoerd in verband met de voorgenomen bouwactiviteiten op de locatie 'Heer en Meester' te Hekelingen, gemeente Spijkenisse. Het plangebied bestrijkt circa 1,25 ha en is gelegen in Hekelingen, ten zuiden van Spijkenisse. De toetsing dient als actualisatie van een eerder door ons uitgevoerd onderzoek (Van der Ploeg & Maassen, 2007), waarbij het huidige plangebied (Figuur 1) kleiner is dan het plangebied tijdens het bezoek in 2007.

Figuur 1 Plangebied 'Heer en Meester' te Hekelingen, in geel aangegeven.

Opzet

Tijdens het veldbezoek op 18 november 2013, is het hele plangebied onderzocht op geschiktheid voor en het voorkomen van alle voor de Flora- en faunawet relevante planten- en diersoortgroepen (Bijlage I). Het bestaan van beschermde natuurgebieden, Natura 2000-gebieden en gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), in of rond het plangebied werd nagegaan bij het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I). In onderstaande tekst worden de resultaten van het onderzoek beschreven en gebruikt om de voorgenomen ingreep te toetsen aan de flora- en faunawetgeving (Bijlage II).

Gebiedsbeschrijving en potenties

Het plangebied betreft een open tamelijk nat kleinschalig weilandgebied, dat onder een extensief (maai)beheer staat. Het gebied betreft een relatief natuurlijk element binnen een omgeving met intensief beheerd weiland en oprukkend stedelijk gebied. Het terrein is grotendeels geaccidenteerd door wat van oorsprong een rabattenstelsel lijkt. De greppels van het rabattenstelsel zijn ondiep en geheel droog (niet permanent watervoerend). Tengevolge van deze inrichting is het terrein gradiëntrijk wat betreft vochtigheids-verschillen en is in combinatie met het extensieve beheer daardoor zeer geschikt voor amfibieën. Opvallend is het hoge organisch gehalte (veen) van het bodemmateriaal binnen een omgeving waar minerale kleibodems domineren.

De volgende elementen zijn van belang met het oog op beschermde fauna:

Houtbegroeiingen

Het gebiedje bevat verspreid staande jonge bosschages die grotendeels ontstaan zijn uit natuurlijke opslag. De rijtjes jonge Canadapopulieren in combinatie met de boomhoog doorgeschoten coniferen haag vormen een opvallend element nabij de ingang van het terrein. Een lijnvormige houtbegroeiing is aanwezig langs de watergang aan de westgrens van het gebied. Deze bevat de enige oudere en ecologische interessante boom op het terrein. De boom betreft een door windschade gehavende Schietwilg, die een groot spechtengat bevat. Verder zijn er nog twee verspreid staande bosjes van struiken (Gruwe wilg) en jonge bomen (Gewone es en Vogelkers).

Watergangen

Enkele kleine sloten met een waterpeil van zo'n 30 tot 40 cm zijn binnen de noordkop van het gebied aanwezig. Onlangs zijn voor een deel de watergangen gebaggerd. Desondanks is het pikzwarte water overal van een bijzonder slechte kwaliteit en stinkt naar kwalijke gassen die vrijkomen bij anaerobe bodemprocessen. Van betere kwaliteit is de bredere en diepere watergang langs de westgrens van het gebied. Ter hoogte van de bebouwing is deze verbreed tot een vijver. De aanwezigheid van ondergedoken waterplanten wijst er op dat het water een groot deel van het jaar voldoende helder moet zijn om groei van waterplanten mogelijk te maken. Deze watergang is de enige watergang in het gebied die geschikt is voor vissen. Verder zijn er nog kleine slootjes (aan de voet van de dijk) met een zeer laag waterpeil die geheel dichtgegroeid zijn met Liesgras of andere vegetatie.

Grasland en ruigte

Het dominerende vegetatietype op het terrein is een ruig, zeer voedselrijk en vochtig type grasland. Dominerend zijn soorten als Riet, Liesgras, Kroppaar en Grote vossenstaart. Het aandeel van kruiden is laag waardoor de botanische waarde gering is. Gelet op het dominerend aandeel van jong Riet wordt verwacht dat in de loop van het volgende groeiseizoen een groot deel van het terrein in een dicht rietveld veranderd. Verder is binnen de noordkop van het gebied nog wat grasland aanwezig en

een klein speelveldje. Het aangrenzend onbebouwd deel van dijktaalud is begroeid met een zeer voedselrijk vegetatietype dat gedomineerd wordt door Fluitenkruid en Grote brandnetel.

Resultaten veldbezoek

Hieronder wordt per soortgroep beschreven wat er in het plangebied aangetroffen is.

Flora

Gelet op het zeer algemene karakter van de aanwezige vegetatie zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen en deze worden hier ook niet verwacht.

Amfibieën

Het plangebied ligt te ver buiten en te geïsoleerd van het verspreidingsgebied van de Heikikker en Kamsalamander binnen de Hoeksche Waard om deze soorten hier te verwachten. Voor de Rugstreppad is het plangebied (vegetatiedichtheid) ongeschikt. Wel is het plangebied bijzonder geschikt om een aantal lichtbeschermden (tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet) amfibieën te verwachten, in het bijzonder de Middelste groene kikker.

Vissen

De enige watergang waarbinnen vissen en eventueel beschermde vissoorten verwacht kunnen worden is de watergang langs de westgrens van het gebied. Er werden geen beschermde soorten gevangen, wel een viertal zeer algemene soorten. Het plangebied ligt te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied of biedt niet het juiste watermilieu voor de strengbeschermden vissoorten, Bittervoorn, Grote modderkruiper (beiden tabel 3 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet), Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad (beiden tabel 2 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet). Deze soorten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en worden hier gezien de terreingesteldheid dus ook niet verwacht.

Zoogdieren

Op basis van de verspreidingsgegevens en terreingesteldheid kunnen in principe twee strengbeschermden grondgebonden zoogdieren verwacht worden: Waterspitsmuis en Noordse woelmuis. Het plangebied ligt binnen het verspreidingsgebied van de Noordse woelmuis en waarnemingen van de soort zijn bekend op relatief korte afstand aan de westkant van Spijkenisse binnen het natuurgebied Welvliet. Echter gelet op de kleinschaligheid van het terrein en de geïsoleerde ligging binnen agrarisch gebied is het niet reëel om deze soorten hier te verwachten. Hetzelfde geldt voor Waterspitsmuis, waarvan minder concrete waarnemingsgegevens uit de bredere omgeving bekend zijn. Als lichtbeschermden zoogdieren (tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet) kunnen onder andere Haas en Egel verwacht worden.

Vleermuizen

Het plangebied is (misschien meer dan gemiddeld) geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Foeragerende vleermuizen worden vrijwel zeker verwacht. Binnen het plangebied ontbreekt bebouwing waarin verblijf kan worden gevonden. Wel biedt de omringende bebouwing goede verblijfsmogelijkheden. De enige verblijfsmogelijkheid binnen het plangebied betreft een spechtenhol in een oude Schietwilg. Gelet op de omgeving ligt het niet voor de hand om hier verblijfplekken van de Rosse vleermuis, de boombewonende soort bij uitstek, te verwachten. Zonder nader onderzoek kan niet uitgesloten worden dat de Ruige dwergvleermuis en Watervleermuis op hun najaarstrek gebruik maken van het hol of deze als paarplek gebruiken.

Vogels

Er is geen bebouwing aanwezig die jaarrond beschermde verblijfplekken aan vogels kan bieden. Wel zijn er grote coniferen aanwezig die schuil- en rustplekken aan uilen, in het bijzonder Ransuil, kunnen bieden. Er is onderzoek gedaan naar verblijfssporen van uilen; deze werden niet geconstateerd. Tijdens het bezoek werden verder slechts een aantal zeer algemene vogelsoorten waargenomen. De terreingesteldheid toont een bijzondere geschiktheid voor grondbroeders en watervogels.

Overige soortgroepen

Voor beschermde soorten uit de overige soortgroepen is het plangebied weinig geschikt.

Gevolgen van de ingreep en mitigerende maatregelen

Het plangebied kan van belang zijn voor enkele lichtbeschermde soorten zoals de Middelste groene kikker, Haas en Egel. Dit betreft echter soorten van tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet waarvoor sinds 23 februari 2005 een algemene vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet wordt verleend bij, onder andere, ruimtelijke ontwikkelingen.

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in het gebied is niet uit te sluiten. Het spechtenhol aangetroffen in een oude Schietwilg kan mogelijk dienen als hol of paarplek voor Ruige dwergvleermuis en Watervleermuis. Wanneer deze Schietwilg verloren gaat bij de voorgenomen ingreep verdwijnt een vooralsnog potentiële verblijfplaats voor vleermuizen. Om uit te sluiten of het spechtenhol door vleermuizen wordt gebruikt, dient nader onderzoek plaats te vinden.

Conclusies

In de directe omgeving van het plangebied bevindt zich één Natura 2000-gebieden, De Oude Maas. Verder maakt het plangebied geen deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Op geen van bovengenoemde gebieden zal de ingreep voorgenomen ingreep een negatief effect hebben.

In het plangebied zijn verschillende algemene soorten en enkele lichtbeschermde soorten aangetroffen. Voor alle aanwezige soorten geldt de algemene zorgplicht. Bij verstoring van dieren tijdens de werkzaamheden moeten deze daarom de gelegenheid krijgen te vluchten naar een nieuwe leefomgeving.

Daarnaast is de aanwezigheid en of het gebruik van het plangebied als verblijf- of paarplaats voor vleermuizen niet uit te sluiten. Om deze reden raden wij aan nader onderzoek uit te voeren om te onderzoeken of het aantreffen spechtenhol in gebruik is bij Ruige dwergvleermuis of Watervleermuis.

Literatuur

- Anonymus. 1979. Richtlijn 70/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand. *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* Nr. L 103 van 25/04/1979: 1-18.
- Anonymus. 1992. Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* Nr. L 206 van 22/07/1992: 7-50.
- Anonymus. 1998. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten- en diersoorten (Flora- en faunawet). *Staatsblad* 402: 1-37.
- Anonymus. 2000. Besluit van 28 november 2000, houdende aanwijzing van dier- en plantensoorten ingevolge de Flora- en faunawet (Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet). *Staatsblad* 523: 1-11.
- LNV. 2004. *Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van ..., TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.*

LNV. 2009. *Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet*. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

Van der Ploeg, E. & JFG Maassen, 2007. Update toetsing Flora- en faunawet in verband met de voorgenomen bouw van 90 vrijstaande woningen ten zuiden van Hekelingen, gemeente Spijkenisse. KenB-rapport 2013-090. Haren.

Bijlage I Waargenomen soorten in het plangebied en hun beschermingsstatus

Alle vermelde soorten zijn waargenomen in het plangebied tijdens het veldbezoek op 3 juli 2013. FF: nummer = nummer van de tabel uit AMvB artikel 75 Flora- en faunawet waarin een onder deze wet beschermde soort is opgenomen (Tabel 1, 2 of 3), vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en zijn aangegeven met +; RL = status van soort met vermelding op de Nederlandse Rode Lijst; 0 = uitgestorven op wereldschaal, 1 = in het wild uitgestorven op wereldschaal, 2 = verdwenen uit Nederland, 3 = in het wild verdwenen uit Nederland, 4 = ernstig bedreigd, 5 = bedreigd, 6 = kwetsbaar, 7 = gevoelig, - = niet op Rode Lijst (LNV 2004).

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	FF	RL
Vaatplanten			
Canadapopulier	<i>Populus canadensis (x)</i>	-	-
Conifeer	<i>Cupressocyparis/Thuja/</i>	-	-
Eenstijlige meidoorn	<i>Crataegus monogyna</i>	-	-
Engels raaigras	<i>Lolium perenne</i>	-	-
Es	<i>Fraxinus excelsior</i>	-	-
Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris</i>	-	-
Gewone braam	<i>Rubus fruticosus</i>	-	-
Gewone vogelkers	<i>Prunus padus</i>	-	-
Glanshaver	<i>Arrhenatherum elatius</i>	-	-
Grauwe wilg	<i>Salix cinerea cinerea</i>	-	-
Grof hoornblad	<i>Ceratophyllum demersum</i>	-	-
Grote brandnetel	<i>Urtica dioica</i>	-	-
Grote lisdodde	<i>Typha latifolia</i>	-	-
Grote vossenstaart	<i>Alopecurus pratensis</i>	-	-
Klein kroos	<i>Lemna minor</i>	-	-
Klimop	<i>Hedera helix</i>	-	-
Kornoelje	<i>Cornus canadensis</i>	-	-
Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	-	-
Krulzuring	<i>Rumex crispus</i>	-	-
Liesgras	<i>Glyceria maxima</i>	-	-
Riet	<i>Phragmites australis</i>	-	-
Rode klaver	<i>Trifolium pratense</i>	-	-
Schietwilg	<i>Salix alba</i>	-	-
Sterrenkroos	<i>Callitriche</i>	-	-
Straatgras	<i>Poa annua</i>	-	-
Vissen			
Blankvoorn	<i>Rutilus rutilus</i>	-	-
Driedoornige stekelbaars	<i>Gasterosteus aculeatus</i>	-	-
Ruisvoorn	<i>Scardinius erythrophthalmus</i>	-	-
Tienddoornige stekelbaars	<i>Pungitius pungitius</i>	-	-
Vogels			
Ekster	<i>Pica pica</i>	+	-
Kauw	<i>Corvus monedula</i>	+	-
Koolmees	<i>Parus major</i>	+	-
Meerkoet	<i>Fulica atra</i>	+	-
Soepeend	<i>Anas platyrhynchos domesticus</i>	-	-
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	+	-
Waterhoen	<i>Gallinula chloropus</i>	+	-
Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	+	-
Zoogdieren			
Mol	<i>Talpa europaea</i>	1	-

Bijlage II Wettelijk kader Flora- en faunawet

De Natuurbeschermingswet dateert uit 1967. Deze voldeed niet aan de verplichtingen van de internationale verdragen en de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (Anonymus 1979, 1992). Daarom is het Nederlandse natuurbeschermingsrecht aangepast. In 2002 is de Flora- en faunawet (Anonymus 1998, 2000) van kracht geworden waarin de soortenbescherming is opgenomen en in oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 ten behoeve van de bescherming van natuurgebieden in werking getreden. De teksten voor deze bijlage zijn grotendeels ontleend aan de website van het voormalig ministerie van LNV (www.minlnv.nl, nu te vinden op www.rijksoverheid.nl).

In de Flora- en faunawet is het soortenbeschermingsdeel van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn geïmplementeerd evenals het CITES¹-verdrag. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten.

Beschermde soorten

Onder de Flora- en faunawet zijn de volgende soorten als beschermd aangewezen:

- een aantal inheemse plantensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende soorten zoogdieren (met uitzondering van Zwarte rat, Bruine rat en Huismuis);
- alle van nature op het Europese grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie voorkomende vogelsoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende amfibieën- en reptielensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende vissoorten (met uitzondering van soorten genoemd in de Visserijwet 1963);
- een aantal overige inheemse diersoorten;
- een aantal uitheemse dier- en plantensoorten.

Zorgplicht en verbodsbepalingen

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen en de wet bevat een aantal verbodsbepalingen om er voor te zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust gelaten worden (alleen de relevante verbodsbepalingen worden hier genoemd).

- Artikel 2: Zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.
- Artikel 8: Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

¹ CITES is het verdrag dat de internationale handel van in het wild levende dier- en plantensoorten reguleert teneinde uitsterven van soorten door overexploitatie te voorkomen.

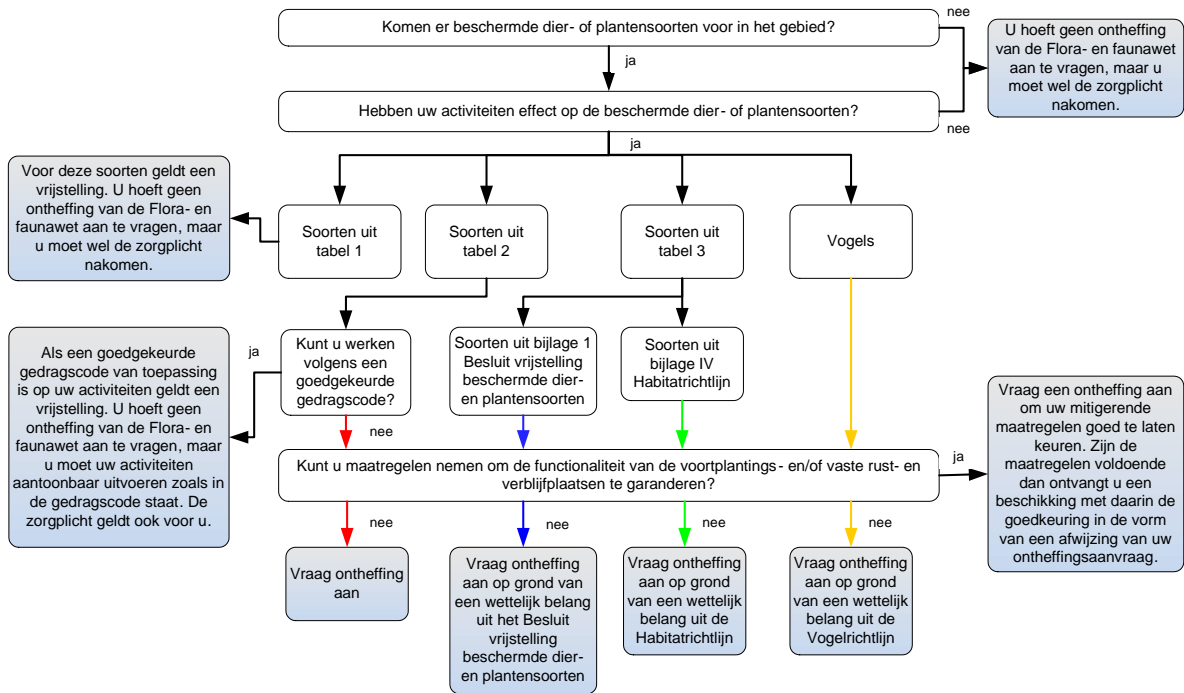

- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 13: Het is verboden om beschermde dier- en plantensoorten te vervoeren en onder zich te hebben.

Beschermingsregimes

In 2005 is de Flora- en faunawet gewijzigd door een inwerking getreden Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen (artikel 8 t/m 12, zie hierboven). Ook biedt de Flora- en faunawet voor bepaalde soorten en ingrepen vrijstellingen, mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in drie tabellen, elk met hun eigen beschermingsregime, en worden vogels apart behandeld (Figuur 1). De volgende drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- **Regime 1:** Hieronder vallen de zogenoemde *tabel 1-soorten*. Dit betreft een aantal beschermde, maar vrij algemene soorten in Nederland. De gunstige staat van instandhouding in Nederland is momenteel niet in het geding en ze staan niet vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn.
- **Regime 2:** Hieronder vallen de zogenoemde *tabel 2-soorten*. Dit betreft de 'overige beschermde soorten'. Deze soorten zijn beschermd en de gunstige staat van instandhouding in Nederland kan in het geding zijn. Ze staan niet vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn.
- **Regime 3:** Hieronder vallen de zogenoemde *tabel 3-soorten*. Dit betreft de 'strikt beschermde soorten'. Voor deze soorten geldt dat de gunstige staat van instandhouding in Nederland duidelijk in het geding is en/of ze staan vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. De eerste groep betreft soorten die middels een Algemene Maatregel van Bestuur door de minister van LNV zijn aangewezen (AMvB bijlage 1-soorten). De tweede groep betreft soorten uit bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn.
- **Vogels:** Vogels zijn niet in één van bovenstaande tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar door gebruiken zijn jaarrond beschermd. Er worden vier categorieën onderscheiden van nesten die het hele jaar door zijn beschermd:
 1. *Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil);*
 2. *Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus);*
 3. *Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaatsen zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk);*
 4. *Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).*

Figuur 1 Stroomschema voor activiteiten- en werkzaamheden die uitgevoerd worden vanwege ruimtelijke ontwikkeling en -inrichting (Uit: LNV 2009).

Hoe te handelen bij het aantreffen van beschermde soorten.

- **Tabel 1-soorten:** Voor soorten uit tabel 1 geldt sinds 23 februari 2005 een algemene vrijstelling die in het kader van de Flora- en faunawet wordt verleend bij, onder andere, ruimtelijke ontwikkelingen (AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet). Voor deze soorten hoeft daarom geen ontheffing te worden aangevraagd. De algemene zorgplicht (artikel 2) blijft wel onverminderd van kracht.
- **Tabel 2-soorten:** Wanneer activiteiten worden ondernomen die zijn te kwalificeren als bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor deze soorten voor de artikelen 8 t/m 12, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EL&I (voorheen LNV) goedgekeurde gedragscode. In zo'n code staat hoe u tijdens werkzaamheden schade aan beschermde planten en dieren voorkomt of minimaliseert. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en worden ingediend voor goedkeuring. Wanneer het niet mogelijk is de activiteiten via een goedgekeurde gedragscode uit te voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen. Deze maatregelen moeten voorafgaand aan de activiteiten worden goedgekeurd door middel van een ontheffingsaanvraag. Als de maatregelen voldoende zijn krijgt men een beschikking met daarin de goedkeuring van de voorgenomen maatregelen. De goedkeuring wordt gegeven in de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Er is namelijk geen ontheffing nodig doordat met de mitigerende maatregelen overtreding van de Flora- en faunawet wordt voorkomen.
- **Tabel 3-soorten:** Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van bovengenoemde AMvB, alsmede soorten die voorkomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en die daardoor een strikte bescherming genieten. In dit geval dient u mitigerende maatregelen te treffen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen. Deze maatregelen moeten voorafgaand aan de activiteiten worden goedgekeurd door middel van een ontheffingsaanvraag. Wanneer de maatregelen als voldoende worden beschouwd, krijgt men een beschikking met daarin de goedkeuring van de maatregelen. De goedkeuring wordt gegeven in de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Er is namelijk geen ontheffing nodig doordat met de mitigerende maatregelen overtreding van de Flora- en faunawet wordt voorkomen. Wanneer geen of onvoldoende mitigerende maatregelen kunnen worden genomen dient een ontheffing te worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (bijlage 1-soorten) of op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn (bijlage IV-soorten).
- **Vogels:** Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust (artikel 10), of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord (artikel 11), zijn verboden. De verbodsbepalingen van artikel 11 beperken zich bij vogels tot alleen de plaatsen waar gebroed wordt (nesten, holen en dergelijke), inclusief de functionele omgeving om het broeden succesvol te laten zijn, én slechts gedurende de periode dat er wordt gebroed. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen (voor de meeste vogels 15 maart - 15 juli) dient te worden ontzien. Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. In de Flora- en faunawet wordt geen vast begrensde broedperiode gehanteerd. Indien een broedgeval wordt geconstateerd valt deze binnen de broedperiode, ongeacht de datum. Wanneer een jaarrond beschermd nest wordt aangetroffen en deze door de ingreep zal verdwijnen is een omgevingscheck nodig. Dit houdt in dat een deskundige moet vaststellen of in de omgeving voldoende gelegenheid bestaat voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden of te bouwen. Wanneer dit niet het geval is dan moet, voor zover mogelijk, een alternatief nest worden aangeboden. Is dit niet mogelijk dan zal een ontheffing moeten worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.